

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ VYUŽÍVAJÍCÍ KVALITATIVNÍ METODOLOGII

CÍL Diplomant(ka) identifikuje zajímavý výzkumný problém a využije promyšleného designu ke získání dat. Očekává se účelná kombinace metod sběru dat nebo kumulované využití téže metody. Výborná práce je taková, která rozšiřuje dosavadní poznání, data jsou vytěžena konceptuálním způsobem a nálezy jsou diskutovány. Práce má explorační a explanační charakter.

STRUKTURA PRÁCE Struktura textu je logická, u každé z kapitol diplomant(ka) vysvětluje, proč byla do textu zasazena a jak souvisí s cílem práce. Text je členěn na kapitoly a podkapitoly nejvýše do třetího řádu (1.1.1).

ÚVOD

1. Zdůvodnění volby výzkumného problému, tj. jasně vysvětlit, s oporou o odborné empirické zdroje, proč je téma vhodné k řešení.
2. Jasně popsaná a cílem zdůvodněná struktura jednotlivých kapitol.

TEORETICKÁ ČÁST

Diplomant(ka) musí s oporou o kvalitní zdroje (tedy typicky časopisecké studie v recenzovaných časopisech či monografie renomovaných autorů) vymezit všechny pojmy, s nimiž pracuje. Jádrem je rešerše zahraniční výzkumné literatury na dané téma. Využití musí být minimálně 10 empirických studií, z toho minimálně 5 studií cizojazyčných. Výborná práce je taková, která ukazuje, že diplomant(ka) sleduje aktuální stav poznání a diskurz v oblasti tématu diplomové práce.

Diplomant(ka) nejen shromažďuje odborné zdroje a syntetizuje z nich informace, ale aktivně textem čtenáře provází. Například poukazuje na souvislosti, vysvětluje, v čem jsou konkrétní zjištění zajímavá, porovnává různé zdroje. Z textu by na každém místě mělo být patrné, kde končí parafráze literatury a kde začíná komentář diplomanta (diplomantky). Autorský vklad by měl být mít podobu kritického zhodnocení dosavadních výzkumů, jejich porovnání a nalezení mezery v poznání (tzv. *knowledge gap*).

Ve **Shrnutí teoretické části** by diplomant(ka) měl(a) být schopen (schopna) identifikovat to, co ještě nebylo vyzkoumáno, případně co by bylo vhodné zjistit a vysvětlit, a jak toto místo pomůže zaplnit jeho/její výzkum.

METODOLOGIE

Tato kapitola má závaznou strukturu, která obsahuje následující:

- výzkumný problém,
- výzkumné otázky,
- design výzkumu,
- metody sběru dat,
- podrobný popis vzorku,
- vstup do terénu a průběh sběru dat,
- analytické postupy,
- etické aspekty,
- limity výzkumu.

V metodologické kapitole je očekávána práce s metodologickou literaturou nad rámec základních zdrojů (tj. české přehledové metodologické učebnice). Měly by být citovány zdroje zaměřené na použitý design. Očekávána je reflektovaná inspirace metodologicky podobnými studii. Citováno by mělo být minimálně pět metodologických publikací, z toho dvě cizojazyčné.

Výzkumný problém musí vystihovat tzv. *knowledge gap*. Nejde o popisně formulované téma, ale o něco problematického, neznámého, zajímavého.

Co se týče **metod sběru dat**, jednorázové využití jedné metody je minimalistická varianta přístupu k diplomové práci. Očekáváme spíše kombinaci metod sběru dat nebo kumulované využití téže metody, či využití téže metody u různých aktérů. Vše musí být účelně naplánováno a souvislosti mezi jednotlivými zdroji dat musí být jasně vysvětleny.

Využitelné metody sběru dat jsou: pozorování, rozhovory, analýza textů, dokumentů či veřejně dostupných video záznamů.

Minimální datový materiál je vymezen následovně:

- 8 rozhovorů o minimální délce 45 minut, nebo
- *Focus groups* či párové rozhovory o celkové délce 300 minut, nebo
- 10 hodin zaměřeného pozorování zaznamenaných minimálně formou hustých terénních poznámek, nebo
- 80 stran textových dokumentů (např. žákovské práce, dětská literatura, odborné i popularizační časopisy, strategické dokumenty, učebnice, didaktické materiály, diskusní fóra ad.), nebo
- 16 hodin přepsaných veřejně dostupných video záznamů.

V případě kombinace metod sběru dat je možné po dohodě s vedoucím diplomové práce adekvátně upravit rozsah dat získaných jednotlivými metodami.

Základním **analytickým postupem** je otevřené kódování a technika vyložení karet. Dále by měly být využity analytické metody adekvátní zvolenému výzkumnému designu či kombinaci metod sběru dat. Nestačí deskriptivní uchopení dat, data by měla být smysluplně konceptualizována (typologie, tabulky, grafy, situační mapy, modely). Analytický proces musí být podrobně popsán.

EMPIRICKÁ ČÁST

Diplomant(ka) nejprve představí obecnou konceptualizaci svých dat, která určuje strukturu jednotlivých kapitol a podkapitol. V následném textu by měl být důsledně zvládnutý trojúhelník tvrzení – data – interpretace. Interpretace by neměly být zanedbávány. Empirická část končí shrnutím.

DISKUZE

Diskuze je závazná. Diplomant(ka) v ní provádí porovnání vlastních nálezů se stávající literaturou (představenou v teoretické části), interpretuje shody a rozdíly mezi svými nálezy a literaturou. V ideálním případě by měl(a) v diskuzi využít své nálezy k tomu, aby se vyjádřil(a) k obecnějším oborovým otázkám či dilematům. Diskuze by měla rovněž obsahovat implikace pro výzkum a možné další kroky výzkumu.

ZÁVĚR

1. Rekapitulace cílů práce.
2. Shrnutí toho, zda a jak bylo cílů dosaženo.
3. Vyzdvižení toho, co nového práce přinesla oproti dosavadnímu stavu poznání.
4. Reflexe limitů práce a možnosti dalšího rozvoje tématu.

PŘÍLOHY

1. Použité výzkumné nástroje (např. struktura rozhovoru, pozorovací arch atp.).

2. Doklad datového korpusu u všech použitých metod sběru dat, tedy například přepis jednoho rozhovoru, jeden pozorovací záznam, jeden textový dokument či přepis analyzované videonahrávky.

Vedoucí práce musí v průběhu konzultací dostat k nahlédnutí a posouzení kompletní datový materiál, který diplomant(ka) analyzuje. Diplomant(ka) může být v posudku vyzván(a), aby kompletní datový materiál předložil(a) u obhajoby.

FORMÁLNÍ POŽADAVKY

JAZYKOVÁ SPRÁVNOST

Text důsledně dodržuje platná pravidla pravopisu.

FORMÁTOVÁNÍ

Doporučuje se využít pro formátování práce univerzitní šablony. Závazné je použití aktuální normy APA v citování zdrojů, ostatní formální náležitosti (formát nadpisů, tabulek atp.) vycházejí z univerzitní šablony.

DOPORUČENÝ ROZSAH

Doporučený rozsah je přibližně 108 tisíc znaků bez obsahu, seznamu literatury a příloh.

PŘÍKLADY DOBŘE PRAXE

Pro inspiraci je možné nahlédnout do následujících textů s tím, že každý má jinou velmi silnou stránku.

Edita Baráková: Identita doktorandů v kombinovaném studiu

Dobře definovaný *research gap* (kombinování doktorandi), dobrá konceptuální příprava (použití konceptu identity v teorii i při interpretaci), bohaté rozhovory, konceptuální analýza ústí v propracovanou typologii identit doktorandů (zahrnuje různé křížení životních rolí).

Karolína Kučerová: Přátelství očima jedenáctiletých

Založeno na analýze velkého množství žákovských písemných vyprávění (dvojí možné zadání pro žáky). Dobré využití metod narativní analýzy. Silné a atraktivní nálezy, velmi jemné a zajímavé interpretace.

Ivo Rozmahel: Filozofie pro děti jako nástroj implementace talk-intensive pedagogy do českých základních škol

Výborná práce se zahraniční literaturou, napojení na zcela současné otázky v oblasti *talk-intensive pedagogies*. Promyšlený design, intenzivní sběr dat. Videonahrávky výuky a opakované rozhovory s učiteli participujícími v kurzu Filozofie pro děti. Dobře diskutované nálezy.